

VAPAAEHTOINEN PELASTUSPALVELU (Vapepa – kirj. Matti Pakkanen)

Vapepa on 48 järjestön yhteenliittymä. Suomen Punainen Risti toimii Vapepan yhdysjärjestönä ja koordinoi sen toimintaa. Vapaaehtoista meri- ja järvipelastusta koordinoi Suomen Meripelastusseura ja vapaaehtoista lentopelastusta Suomen lentopelastusseura.

Vapepan tärkein toimiala on etsintä, mihin tarkoitukseen suunnistajat ovat erinomaisia. Muu toiminta on ensihuolto ja viestitoiminta.

Vapepaan kuuluvat mm. Autoliitto, Folkhälsan, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Metsästäjien Keskusliitto, Suomen Kuntaliitto, Suomen Latu, Suomen Liikunta ja Urheilu, Suomen Palveluskoiraliitto, Suomen Punainen Risti ja Veteraani Suunnistajat vain muutaman mainitakseni. Tästä selviää kuinka laaja-alaisesti tässä on mukana eri järjestöjä.

Vapepa on tukiorganisaatio viranomaisille. Vapaaehtoisia Vapepan toiminnassa Suomessa on n. 20 000 ja avustustehtäviä on n. 400-500 vuodessa. Vantaan Vapepa saa n. 30-40 toimeksiantoa vuodessa, joista osa kuitenkin jää vain valmiushälytykseksi. Esim. poliisi tai kadonneen omaiset löytävät etsittävän.

Vantaan Vapepa kuuluu Helsinki-Uudenmaan piiriin. Vapepa perustettiin v. 1964 lähinnä etsintätehtäviä varten. Vantaan Vapepa on toiminut n. 20 v, ja Pihkaniskat ovat olleet mukana lähes koko ajan, tosin hyvin pienellä joukolla, joten lisävoimia tarvittaisiin.

Hälytykset tulevat usein yöllä, kun omaiset ja sen jälkeen viranomaiset ovat aikansa etsineet kadonnutta.

Etsintä:

- ◆ Etsinnässä on tärkeää löytää kadonnut henkilö mahdollisimman nopeasti, jottei tilanne hänen kannaltaan pahene.
- ◆ Kadonnutta etsitään usein hyvinkin laajalta alueelta.
- ◆ Etsintä on poliisin johtama pelastustehtävä, silloin kun etsintä tapahtuu maa- ja sisävesialueella. Lentopelastusta johtaa ilmailuviranomainen niin kauan kuin ilma-alus on kateissa. Tämän jälkeinen maastoetsintä on poliisin vastuulla. Merialueilla johtavana viranomaisena toimii rajavartiolaitos.

Käytännössä etsintä on pelastustehtävä, jossa viranomaiset ja vapaaehtoiset toimivat yhdessä. Tässä kerron muutaman etsintätapahtuma vuosien varrelta.

Illalla sain hälytyksen Länsimäkeen. Heti saapumiseni jälkeen tuli ilmoitus, että tämä 5-vuotias kadonnut poika oli löytynyt Helsingin keskustasta raitiovaunuun tullessaan. Raitiovaunun kuljettaja oli kiinnittänyt huomion yksin liikkuneeseen poikaan. Tämä oli jo toinen kerta kun tämä poika löytyi Helsingin keskustasta.

Eräänä talvisena päivänä lähdin Immosen Markun kanssa etsintään Seutulaan. Lastenkodista oli kadonnut 8- ja 4-vuotiaat pojat. Pojat löytyivät kuitenkin Tikkurilasta, jonne he olivat peukalokyydin saaneet. Tällöin oli bussilakko, ja poika oli ilmoittanut, että kun bussit eivät kulje ja heidän pitäisi päästä kotiin Tikkurilaan.

Kerran lähdin talvisena aamuyönä Kaistalan Erkin kanssa Espooseen etsintään. Kun saavuimme paikalle, tuli ilmoitus, että poliisi juuri löysi kadonneen harhailemasta. Ja kun olimme lähdössä tuli ilmoitus taas ulkomaalaisesta suomenkieltä taitamattomasta kadonneesta pojasta. Parin tunnin etsintöjen jälkeen tämäkin kadonnut löytyi.

Kun sitten saavuimme etsintäkeskuksena toimivalle koululle, tuli jälleen etsintähälytys sairaalasta kadonneesta potilaasta. Poliisi kuitenkin ilmoitti, että odotellaan vähän, jos vaikka joku poliisipartio sattuisi löytämään kadonneen. N. 20 min. odoteltuamme tuli ilmoitus, että poliisipartio oli löytänyt kadonneen.

Partiopoikia olemme hakeneet useammankin kerran kun he ovat kadonneet suunnistusharjoituksessa. Erään kerran meitä Pihkaniskoja oli 4-5 henkilöä Nuuksiossa. Kadoksissa oli 3 partiopoikaa. Jumppasen Jarmo kävi suunnistajaksi toiseen etsintähelikopteriin. Poikia ei löydetty lämpökameroidenkaan avulla. Myöhemmin selvisi, että pojat olivat lämpimien makuupussien sisällä ja vaikka he kuuluivat helikopterin äänen, eivät he viitsineet tulla ulos lämpimästä.

Meitä Pihkaniskoja saapui kesäisenä iltana Hyrylään etsintään. Tällä kertaa palolaitos johti etsintää, koska poliisi ei ollut paikalla. Palomestari tuumasi: " 3 henkilöä, se on sopiva määrä etsinnän suorittamiseen hautausmaalla. Jaa mutta sehän olisi suunnistajien taitojen haaskaamista. Odottakaa vähän kun tulee lisää porukkaa, otatte heidät mukaanne ja haravoitte Tuusulanjoen rantaryteikön." Saimme mukaamme 5 ensiapuryhmäläistä. Sepä hidasti etsintöjä, sillä eiväthän he ryteikössä pystyneet Pihkaniskojen tahtiin kulkemaan.

Matti Pakkanen

p. 040-4190490

ps. Ota yhteyttä jos kiinnostus Vapepan toimintaan heräsi ja haluat liittyä vapaaehtoiseksi etsintärinkiin.